

Fortetting med kvalitet

Margrethe Halsan og Ann Marit Kristiansen

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

14.11.2022

Statsforvalterens hovedoppgaver

- iverksette nasjonal politikk i fylket
- samordningsmyndighet
- rettssikkerhetsmyndighet
- informasjonsutveksler

Kongen og regjeringen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet
❖ Statens helsetilsyn
❖ Helsedirektoratet

Barne- og familiedepartementet
❖ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
❖ Integreringsavdelingen
❖ Integrerings- og mangfoldsdirektoratet IMDI

Justis- og beredskapsdepartementet
❖ Statens sivilrettsforvaltning
❖ Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Statsforvalteren i Trøndelag
Trööndelagen Staathealtoje

Klima- og miljødepartementet
❖ Miljødirektoratet

Utenriksdepartementet

Forsvarsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet
❖ Landbruksdirektoratet

Kulturdepartementet

Kunnskapsdepartementet
❖ Utdanningsdirektoratet
❖ Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse

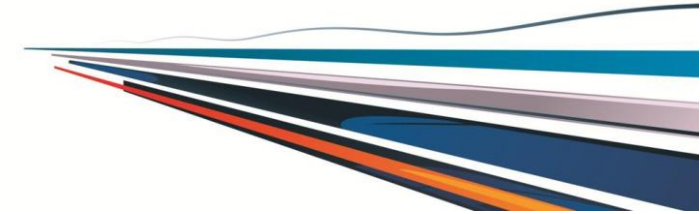

Fagavdelingene våre

- Organisasjon og utvikling
- Reindrift
- Landbruk
- Klima og miljø
- Oppvekst og velferd
- Helse og omsorg
- Kommunal og justis

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP)

3. Mål

Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å **utvikle bærekraftige byer og tettsteder**, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og **fremme helse, miljø og livskvalitet**.

Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av **kompakte byer og tettsteder**, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.

Det er nødvendig å **ta vare på god matjord**, men jordvernet må balanseres mot storsamfunnets behov.

1937

1999

Oppdatert jordvernstrategi

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Den første jordvernstrategien ble lagt fram av regjeringen i Prop. 127 S (2014–2015) og behandlet i Stortinget 8. desember 2015. Jordbruksopp-gjøret 2015, jf. Innst. 56 S (2015–2016). I vedtaket fastsatte Stortinget et mål om at den årlige omdisponeringen av dyrka jord måtte være under 4 000 dekar, og ba regjeringen arbeide for at målet blir gradvis nådd innen 2020.

res ut fra helhetsforståelse av de verdier jords-monnet har for natur og samfunn; for å dyrke mat, opprettholde naturmangfold, regulere vannets krets-løp, binde karbon og skape verdier, arbeids-plasser og gode lokalsamfunn. I lys av dagens kunnskap om trusler mot verdens matproduksjon framstår jordvern i Norge, mer enn tidligere, som en overordnet samfunnsinteresse. Jordvern er en grunnleggende forutsetning for bærekraftig utvikling og norsk samfunns- og matsikkerhet:

- Bærekraftsmålene forplikter oss til å bevare grunnlaget for matproduksjon, herunder area-

Regjeringen vil

- At den årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 3000 dekar, og at målet skal være nådd innen 2025.

oppdatering av jordvernstrategien når tallene for 2020 forelå. Nå foreligger foreløpige KOSTRA-tall for 2020, som viser en omdisponering av om lag 3 900 dekar dyrka mark.

1.2 Nytt kunnskapsgrunnlag

NIBIO-rapport 72/2021 *Jordvernets begrunnelser* beskriver utfordringer for verdens matproduksjon, arealgrunnlaget for jordbruk i Norge, areal-endringer, omfang og utvikling av omdisponering og nydyrking. Videre redegjøres det for begrunnelser for jordvernet og at denne kunnskapen inkluderes i vurderinger av et forsterket jordvern-mål. Også Landbruksdirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Sam-

Jordvern i alle deler av landet bidrar også til verdiskaping og nødvendig forutsigbarhet for utvikling av jordbruksforetakene og indu-strien, og for å opprettholde jordbruksmiljøer og sikre bosetting.

- Ved nedbygging av dyrka og dyrkbar jord stopper binding og lagring av karbon. På mindre produktive arealer vil produksjonen kreve større areal, økt bruk av energi, gjødsel og andre innsatsfaktorer og gi høyere utslipp totalt og per produsert enhet.
- Arealer i områder med fare for flom, kvikkleire-skred eller andre skred er i stor grad også dyrket eller dyrkbar jord. Det er behov for en mer helhetlig arealforvaltning i fareområder

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	20/638-14	23. mars 2022

Ta vare på matjorda

Kommunene har et stort ansvar for bærekraftig planlegging og arealforvaltning. Å ivareta jordvernet er derfor en viktig oppgave for kommunene. Hurdalsplattformen viser at regje-ringen vil styrke jordvernet og sikre at jordvern blir et overordnet hensyn i arealforvaltningen.

Bevaring av dyrket mark er en nasjonal interesse. For å oppnå styrket beredskap og mat-sikkerhet må vi ta vare på jordbrukets produksjonsressurser over hele landet. Norge har lite dyrket mark grunnet topografi og klima, og kornarealet per innbygger er lavere enn gjennomsnittet i Europa. De beste jordbruksarealene ligger ofte der utbyggingspresset er størst, og det er i mange tilfeller ulike interesser knyttet til arealer med attraktiv beliggenhet.

Stortinget behandlet den 16.06.2021 den oppdaterte nasjonale jordvernstrategien, jf. Prop. 200 S (2020–2021). Stortinget sluttet seg til at den årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 3 000 dekar, og at målet skal være nådd innen 2025.

Den norske matsikkerheten er per i dag god, men i den situasjonen verden står i nå er det viktig å legge til rette for å produsere så mye mat som mulig i Norge. Det er derfor viktig å ta vare på matjorda.

Tilgangen til jord, mat og vann er også i ferd med å stramme seg til, ifølge FN's klimapanel. Verden står overfor store utfordringer med å forvalte og fordele disse ressursene. Ikke minst må verdens matproduksjon kanskje øke med 50 prosent innen 2050. FN's klimapanel har slått fast at alle land må ta i bruk de ressursene de har til å produsere mat. I Hurdalsplattfor-men står det at det skal settes et mål for selvforsyningsgraden på 50 prosent korrigert for im-port av forråvarer. Vi er et stykke unna det målet i dag, og vi må ta i bruk jordbruksarealene i

- Er dagens SPR-BATP utdatert når det gjelder dyrka mark....?
- **Anbefaling:** SPR-BATP bør gjennomgås for å styrke jordvernet
- Ivaretar dagens SPR-BATP bærekraftig utvikling som fremmer helse og livskvalitet?
- **Anbefaling:** Det bør utvikles mer og bedre veiledning og flere verktøy i planleggingen, f.eks. gode eksempler på avveining og løsninger som ivaretar både høy tetthet og gode uteoppholdsarealer, løsninger som sikrer både kompakt byutvikling og ivaretagelse av støykrav samt avveining mellom ulike transportformer i sentrumsgater. Det bør videre stilles tydeligere krav til kunnskapsgrunnlag i planprosesser, herunder boligbehov- og fortetningsanalyser.

Helse og livskvalitet

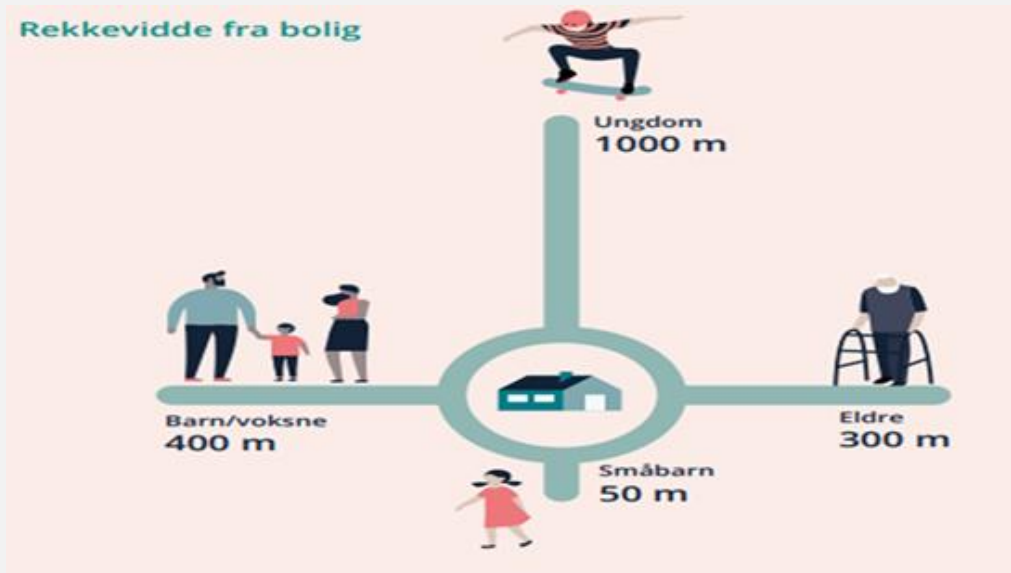
4.3 "Hensynet til gode uteområder, lysforhold og miljøkvalitet"

4.7 «I planleggingen skal det tas hensyn til overordnet grønnstruktur, forsvarlig overvannshåndtering, viktig naturmangfold, god matjord, kulturhistoriske verdier og estetiske kvaliteter.»

«Naturen – vårt største helsehus»
- Per Fugelli

Planlegge for helse og livskvalitet

Dimensjon

Tilgjengelighet, helsefremming, nærmiljø og stedstilhørighet

Faktorer

Møteplasser, trafiksikkerhet, arbeidsplasser, tjenester, kvaliteter, boligsosialt arbeid

Få inn krav i KPA

- Effektiv arealbruk: både min og maks
- Begrensninger for parkering
- Støy
- Luftkvalitet
- Tilgjengelighet (universell utforming)
- Bolig for alle
- Uteoppholdsarealer
- Blå grønne verdier

Foto: <https://pixabay.com/no/users/cocoparisienne-127419/>

... og følg dem opp i reguleringsplaner

- Detaljerte utredninger
- Konkret og forpliktende bestemmelser
- Tydelighet

Du finner med informasjon
om Statsforvalteren i
Trøndelag på vår nettside

www.statsforvalteren.no/Trondelag

Husk å meld deg på vår
nyhetsvarsel fra vår nettside.

Foto: Statsforvalteren i Trøndelag: Camilla Knudsen

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Statehaaltoje

Takk for oppmerksomheten!

Facebook StatsforvaltereniTrondelag
Nettside Statsforvalteren.no/Trondelag